

การศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน
ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1
The Study of Evidence Collection Process for Physical Injury Case of Inquiry Officer
in Metropolitan Police Division 1

ชิตชนก โสภะบุญ¹ สาริสา ปิ่นคำ² และ วรรัช วิชชวาณิช³

^{1,2}คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Chidchanog Sopaboon¹, Sarisa Pinkham² and Woratouch Witchuvanit³

^{1,2}Faculty of Science and Technology, Suan Sunandha Rajabhat University

³Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

Received December 3, 2019 | Revised March 26, 2020 | Accepted March 31, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 (บก.น. 1) จำนวน 100 ราย โดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิบัติงาน และแบบสอบถามปลายเปิด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย การทดสอบด้วยสถิติที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบภายหลังการวิเคราะห์โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณแบบ LSD (Least -Significant Different) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายอยู่ในระดับทุกครั้ง 2) จากปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายซึ่งจำแนกจากข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า สังกัดสถานีตำรวจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานทุกด้าน ในขณะที่การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนในสังกัด บก.น.1 มีการทำงานในกระบวนการเก็บรวบรวม

พยานหลักฐานคดีทำร้ายร่างกายด้วยระดับปฏิบัติงานทุกครั้งสำหรับทุกด้าน อย่างไรก็ตามความแตกต่างของระดับการปฏิบัติงานในแต่ละด้านขึ้นกับความรุนแรงของคดี วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ความเข้าใจจากการได้รับการฝึกอบรม

คำสำคัญ: กระบวนการเก็บรวบรวมหลักฐาน, คดีทำร้ายร่างกาย, พยานหลักฐาน, พนักงานสอบสวน

Abstract

This research purposes are to study the practical level of inquiry officer in evidence collection procedure for physical injury cases and to study the factors related to the practice in the evidence collection procedure for the physical abuse case. The sample group included a number of 100 inquiry officers of Bangkok Metropolitan Police Division 1, selected by purposive sampling. The tools in this research were the questionnaires about the practice and open-answered questions with Cornbrash's Alpha Coefficient at 0.93. The statistics for data analysis in this work consisted of descriptive analyses of t-test, One-way ANOVA, and Least Significant Difference (LSD). The results were as follows: 1) the practical level in evidence collection procedure for physical injury cases was at the level of every time 2) factors studied in this research included working experience, period of work as inquiry officer, work position, rank, police station and competency-based training attendance. The result showed that the factor of police station was significantly correlated with all categories of work performance at the level of 0.05, while factors of competency-based training courses attendance revealed a significant correlation at the level of 0.05 with the investigative report making. The results demonstrated that the inquiry officers working under the area of Metropolitan Police Division 1 comprehended with high practical levels in evidence collection procedure on physical injury case for all categories. However, the difference in particular aspect of operation level was based on the type of case, equipment and training experience.

Keywords: Evidence Collection Procedure, Physical Injury Case, Evidence, Inquiry Officer

บทนำ

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมไทยมีมาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะกรณีการทำร้ายร่างกายที่ส่งผลให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ พิการหรือถึงขั้นเสียชีวิต ทั้งยังส่งผลต่อสภาพจิตใจ และทรัพย์สิน การทำร้ายร่างกายถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและผิดกฎหมาย เกิดได้หลายสาเหตุ เช่น การดื่มสุรา ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ความคึกคะนอง พฤติกรรมเลียนแบบ ความเชื่อ เป็นต้น

จากสถิติความผิดในคดีอาญาที่สำคัญของหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจนครบาล ในฐานะความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ช่มชู้ กระทำชำเรา และอื่น ๆ (Central Information Technology Center, 2019) พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึง พ.ศ. 2561 มีการรับแจ้งคดีทำร้ายร่างกายจำนวน 11,722 คดี ถือเป็นคดีที่มีการรับแจ้งสูงที่สุด ซึ่งหลายหน่วยงานได้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการใช้ความรุนแรง แต่ยังคงปรากฏให้เห็นตามสื่อต่าง ๆ เช่น กรณีนักเรียนหรือนักศึกษายกพวกตีกัน การทำร้ายร่างกายในสถานบันเทิง ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนเป็นหน่วยงานแรกที่มีความสำคัญและมีหน้าที่หาข้อเท็จจริงตามกระบวนการยุติธรรมในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ทราบว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และประสงค์ต่อสิ่งใด หากในขั้นตอนใดมีข้อผิดพลาดอาจส่งผลให้หาผู้กระทำความผิดได้ยาก ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารองรับในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในท้องที่สถานที่เกิดเหตุให้เป็นผู้รวบรวมข้อมูลทางคดี ดังนั้นพนักงานสอบสวน จึงมีบทบาททั้งในส่วนของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การสอบปากคำ การรวบรวมวัตถุพยาน โดยเฉพาะในคดีทำร้ายร่างกายนั้นจะต้องทำงานร่วมกับแพทย์ผู้ทำการตรวจร่างกาย รวมถึงจิตวิทยาการ Vivatvanich (2007) ได้อธิบายไว้ว่า พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ค้นหาความจริง วางตัวเป็นกลาง โดยดำเนินการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถทำได้เพื่อเป็นประโยชน์ เป็นธรรมต่อผู้เสียหายและผู้ต้องหา ดังจะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของการสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าพนักงานสอบสวนปฏิเสธความถูกต้อง ความชอบธรรม ความรวดเร็วในการสอบสวน เพราะจะทำให้ร่องรอยและพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุ นั้น ถูกยกย้าย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายได้ นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญในการป้องกันมิให้ผู้เสียหายหรือพยานหลงลืมเหตุการณ์ในขณะเกิดเหตุ เป็นผลต่อการบิดเบือนคลาดเคลื่อน และเกิดความเสียหายแก่คดีได้ พนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความรอบคอบและปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยจากประชาชน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาถึงกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย และปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน โดยคัดเลือกพื้นที่ศึกษาเฉพาะในพื้นที่ของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ซึ่งมีสถิติคดี

การทำร้ายร่างกายสูง ประชากรในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย และเป็นพื้นที่ที่มีสถาบันบันเทิงมากมาย ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเหตุคดีทำร้ายร่างกาย เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทั้ง 9 สถานี รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เพื่อเป็นแนวทางให้พนักงานสอบสวน สามารถปฏิบัติงานในกระบวนการเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ การสอบปากคำพยานได้อย่างรวดเร็ว ครบถ้วน และถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด มุ่งให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานี ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกาย

บททวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีการสอบสวน

Viwatvanich (2007) ได้อธิบายไว้ว่า การนำหลักค้นหาความจริงและหลักเหตุผลมาใช้เป็นแนวทางในการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นความจริง มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ทฤษฎีหลักค้นหาความจริง ทฤษฎีหลักเหตุผล และระบบเทคนิค ซึ่งเป็นวิธีการสืบสวน ก่อนมีการกระทำความผิด การติดตาม และสืบสวนการกระทำของคนร้ายก่อนความผิดเกิดขึ้นทำให้เห็น พฤติการณ์ความรุนแรง เทคนิควิธีการในการกระทำความผิด และรูปแบบของการกระทำความผิด ได้อย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งทำให้ทราบถึงเจตนาของการกระทำ ซึ่งเป็นไปตามหลักการค้นหาความจริงของคดี และ Yiamphan & Srivanit (2010) ได้อธิบายไว้ว่า ลักษณะของบริเวณพื้นที่ที่เกิดอาชญากรรมที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อาจมีความรุนแรงและจำนวนต่างกัน ในคดีทำร้ายร่างกายและคดีฆ่าคนตาย จะมีการกระจายหนาแน่นมากในสถาบันบันเทิง ส่วนการกระจายตัวของคดีที่เกิดขึ้น ช่วงเวลากลางวัน มีรูปแบบของการก่อคดีแตกต่างจากกลางคืน ซึ่งมักอยู่บริเวณสถานที่ที่คนพลุกพล่าน และง่ายต่อการประทุษร้าย

2. แนวคิดเกี่ยวกับพยานหลักฐาน

พยานหลักฐานทุกชนิดเป็นสิ่งที่พิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัย ที่อาจเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย รวมถึงเชื่อมโยงกับสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งพยานหลักฐานที่ศาลรับฟัง ต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องมีความรู้ในการรวบรวมพยานหลักฐานและความรู้ทางกฎหมาย Uamfung (2013) ได้อธิบายไว้ในงานวิจัยเรื่อง ความรู้พื้นฐานของพนักงานสอบสวนในการรวบรวม

วัตถุประสงค์ จากกรณีศึกษา กองบังคับการตำรวจนครบาล 7 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา สถานภาพปัจจุบัน ยศ และตำแหน่ง ส่งผลต่อระดับความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ รวมถึงพนักงานสอบสวนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จะมีความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างจากพนักงานสอบสวนที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวก

3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นการค้นหา เก็บรวบรวม และรักษาข้อมูลทั้งที่มีรูปร่างลักษณะและไม่มีรูปร่างลักษณะ ซึ่งเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในสถานที่เกิดเหตุ เป็นการตรวจสอบวัตถุพยานทุกประเภทที่ปรากฏในสถานที่เกิดเหตุและสภาพของสถานที่เกิดเหตุ ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงต้องตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุโดยละเอียดรอบคอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่เกิดเหตุจะต้องเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ Prasertkitsiri (2017) ได้อธิบายไว้ว่า ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีได้ให้อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน เก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแก่พนักงานสอบสวน กฎหมายมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แต่วางหลักไว้ว่า พนักงานสอบสวนสามารถใช้ดุลพินิจและร้องขอให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเข้ามาตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวนด้วย ซึ่งพนักงานสอบสวนตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุร่วมกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเพื่อเก็บวัตถุพยานตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจึงอยู่ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนงานสอบสวน และ Sikaki (2018) อธิบายไว้ว่า ในการที่พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เป็นการเปิดช่องว่างให้พนักงานสอบสวนสามารถใช้ดุลพินิจในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาเกินไป อาจเป็นสาเหตุของการที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรมในกรณีที่มีการปฏิบัติงานอย่างไม่รอบคอบ

4. องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน

การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ตามบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง พิสูจน์ความผิด และนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรับแจ้งความ โดยผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์เป็นหนังสือหรือร้องด้วยวาจา เพื่อให้ทราบสถานที่เกิดเหตุและข้อมูลพื้นฐานของผู้แจ้ง 2) การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยการสืบสวนทางนิติวิทยาศาสตร์เริ่มต้นจากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ดังนั้นต้องกระทำอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการกำหนดลำดับขั้นตอน วางแผน และแบ่งหน้าที่ของบุคคลให้เหมาะสมตามสภาพของสถานที่เกิดเหตุ 3) การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นการค้นหาและรวบรวม

วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัย ผู้เสียหายกับสถานที่เกิดเหตุ เพื่อทราบข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ต่าง ๆ 4) การสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนที่ทำด้วยความยุติธรรมและชอบธรรม ต้องสอบปากคำตามจรรยาบรรณของผู้ทำหน้าที่สอบสวนที่ต้องตั้งประเด็นการสอบสวนให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง พร้อมกำหนดแนวความคิดเพื่อเชื่อมโยงข้อเท็จจริงให้เกิดเรื่องราวที่ถูกต้อง และ 5) การทำสำนวนคดี ต้องสรุปรายงานการสอบสวนที่มีสาระสำคัญ บรรยายข้อเท็จจริงให้ผสมผสานไปกับองค์ประกอบของความผิดตามกฎหมาย ซึ่งทุกขั้นตอนต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายระบุไว้

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 จำนวน 9 สถานี จำนวนทั้งสิ้น 100 ราย ประกอบด้วย สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จำนวน 16 ราย สถานีตำรวจนครบาลดินแดง จำนวน 14 ราย สถานีตำรวจนครบาลสามเสน จำนวน 5 ราย สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม จำนวน 16 ราย สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง จำนวน 18 ราย สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน จำนวน 13 ราย สถานีตำรวจนครบาลบางโพจำนวน 4 ราย สถานีตำรวจนครบาลคูสิตจำนวน 6 ราย และสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง จำนวน 8 ราย โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามแล้ว

1. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณารับรองจากกรรมการประเมินจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เอกสารรับรองเลขที่ COA.2-008/2019 ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างทุกราย โดยอธิบายวัตถุประสงค์การทำวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างได้ตัดสินใจและลงชื่อในใบยินยอมสิทธิอย่างละเอียด เพื่อแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย หากมีข้อสงสัย ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถามและสามารถแจ้งถอนตัวได้ตลอดเวลา และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการปฏิบัติงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลระดับปฏิบัติการศึกษาระดับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 คือ แบบสอบถาม โดยจำแนกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานในเรื่องกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน โดยแบบสอบถามมีข้อความ จำนวน 43 ข้อ แบ่งเนื้อหาเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรับแจ้งเหตุ จำนวน 5 ข้อ ด้านการตรวจ

สถานที่เกิดเหตุในคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 10 ข้อ ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 10 ข้อ ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน จำนวน 13 ข้อ และด้านการทำสำนวน จำนวน 5 ข้อ และ 3) แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้พนักงานสอบสวนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และหาดัชนีความสอดคล้อง พบว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.666 ถึง 1

3.2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ที่ศึกษา จำนวน 30 ราย และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าเท่ากับ 0.93

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวน และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ อายุราชการ ระยะเวลา การปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานจากการประเมินตนเองในความสม่ำเสมอของการปฏิบัติงาน 5 ระดับ เรื่องกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับแจ้งเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน และด้านการทำสำนวน โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับทุกครั้ง
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับบางครั้ง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่บ่อยครั้ง
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่เคย

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best & James, 1986) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ระดับทุกครั้ง
ค่าเฉลี่ย 3.14-4.20	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ระดับบ่อยครั้ง
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ระดับบางครั้ง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ระดับไม่บ่อยครั้ง
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับไม่เคย

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติงานกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 และใช้การวิเคราะห์ Least Significant Different (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากรรายคู่ ทำการทดสอบด้วยสถิติที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ราย พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 1 ถึง 5 ปี จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.0 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวนระหว่าง 1 ถึง 5 ปี จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.0 ตำแหน่งพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นรองสารวัตร (สอบสวน) จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.0 ยศส่วนใหญ่ คือ ร้อยตำรวจเอก จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 และส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.0

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานการศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานจากการประเมินตนเองในความสม่ำเสมอของระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ เรื่องกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พบว่า ภาพรวมระดับปฏิบัติงานของ

พนักงานสอบสวนทุกด้านอยู่ในระดับทุกครั้ง หมายความว่า พนักงานสอบสวนมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=4.57$, S.D.= 0.32) และหากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติงานสูงสุด คือ ด้านการรับแจ้งเหตุ ($\bar{x}=4.78$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ ด้านการทำสำนวน ($\bar{x}=4.73$, S.D.= 0.39) ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน ($\bar{x}=4.57$, S.D.= 0.40) ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ($\bar{x}=4.45$, S.D.= 0.43) และด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ($\bar{x}=4.34$, S.D.= 0.49) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานการศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

กระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1	ระดับการปฏิบัติงาน		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรับแจ้งเหตุ	4.78	0.33	มีการปฏิบัติทุกครั้ง
2. ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	4.45	0.43	มีการปฏิบัติทุกครั้ง
3. ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน	4.34	0.49	มีการปฏิบัติทุกครั้ง
4. ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน	4.57	0.40	มีการปฏิบัติทุกครั้ง
5. ด้านการทำสำนวน	4.73	0.39	มีการปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	4.57	0.32	มีการปฏิบัติทุกครั้ง

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติงานการศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติงานการศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พบว่ามีปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง และยศ ไม่มีผลต่อระดับการปฏิบัติงานในกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายทั้ง 5 ด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน
ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1
จำแนกตามสังกัดสถานีตำรวจ

กระบวนการรวบรวม พยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกาย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการรับแจ้งเหตุ	ระหว่างกลุ่ม	2.222	8	0.278	2.849	0.007*
	ภายในกลุ่ม	8.872	91	0.097		
	รวม	11.094	99			
ด้านการตรวจ สถานที่เกิดเหตุ	ระหว่างกลุ่ม	4.682	8	0.585	3.862	0.001*
	ภายในกลุ่ม	13.788	91	0.152		
	รวม	18.470	99			
ด้านการเก็บรวบรวม พยานหลักฐาน	ระหว่างกลุ่ม	7.453	8	0.932	4.927	0.000*
	ภายในกลุ่ม	17.207	91	0.189		
	รวม	24.660	99			
ด้านการสืบสวนสอบสวน พยานหลักฐาน	ระหว่างกลุ่ม	4.021	8	0.503	3.768	0.001*
	ภายในกลุ่ม	12.138	91	0.113		
	รวม	16.159	99			
ด้านการทำสำนวน	ระหว่างกลุ่ม	3.746	8	0.468	3.749	0.001*
	ภายในกลุ่ม	11.356	91	0.125		
	รวม	15.110	99			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.773	8	0.347	4.002	0.000*
	ภายในกลุ่ม	7.883	91	0.087		
	รวม	10.657	99			

*ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน
ในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 จำแนกตามสังกัด
สถานีตำรวจ พบว่า ปัจจัยของสังกัดสถานีตำรวจมีผลต่อระดับการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบเชิงซ้อนเพื่อทดสอบรายคู่
พบว่า ด้านการรับแจ้งเหตุ มีสังกัดสถานีตำรวจที่มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลดินแดง มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่า
สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง และสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลพญาไท

มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง และสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม

ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีสังกัดสถานีตำรวจที่มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 9 คู่ ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งและสถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวางมีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน สถานีตำรวจนครบาลบางโพ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท และสถานีตำรวจนครบาลดุสิต สำหรับ ส่วนที่เหลือพบว่า สถานีตำรวจนครบาลดุสิตมีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลสามเสน สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน และสถานีตำรวจนครบาลดินแดง

ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน มีสังกัดสถานีตำรวจที่มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ โดยสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง สถานีตำรวจนครบาลสามเสน สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน และสถานีตำรวจนครบาลดินแดง นอกจากนี้สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลบางโพ สถานีตำรวจนครบาลดินแดง และสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม

ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน มีสังกัดสถานีตำรวจที่มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 คู่ ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลบางโพ สถานีตำรวจนครบาลดินแดง สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งและสถานีตำรวจนครบาลดุสิต ส่วนสถานีตำรวจนครบาลดุสิตมีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน และพบว่า สถานีตำรวจนครบาลพญาไท มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลสามเสนและสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม

ด้านการทำสำนวน มีสังกัดสถานีตำรวจที่มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 คู่ รายละเอียดดังนี้ สถานีตำรวจนครบาลพญาไทมีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลบางโพ แต่มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยน้อยกว่าสถานีตำรวจนครบาลสามเสน สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง และสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง สำหรับสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง พบว่า มีระดับปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลดินแดงและสถานีตำรวจนครบาลดุสิต

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 จำแนกตามการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย

กระบวนการรวบรวมพยานหลักฐาน	เคย		ไม่เคย		t	Sig.
	N = 11		N = 89			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านการรับแจ้งเหตุ	4.763	0.408	4.756	0.327	-0.213	0.832
ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	4.463	0.393	4.448	0.438	0.110	0.912
ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน	4.345	0.434	4.339	0.508	0.038	0.970
ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน	4.678	0.222	4.561	0.420	0.902	0.369
ด้านการทำสำนวน	4.890	0.137	4.716	0.407	1.401	0.006*

*ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 15 ด้าน จำแนกตามการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย พบว่า การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพนั้นไม่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการรับแจ้งเหตุ และด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการทำสำนวนที่พบว่า การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 โดยรวม จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย พบว่า พนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทั้ง 9 สถานีตำรวจ มีระดับการปฏิบัติงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับแจ้งเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน และด้านการทำสำนวนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานเรื่องกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ภาพรวมทุกด้านจากการประเมินตนเองในความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน 5 ระดับ พบว่า ด้านการรับแจ้งเหตุและด้านการทำสำนวนมีค่าเฉลี่ยสูง เนื่องจากพนักงานสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงในการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงกับองค์ประกอบของความผิดตามกฎหมาย ส่วนด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวมีผู้ช่วยพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเป็นผู้ปฏิบัติงานตามการร้องขอของพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี ซึ่งสอดคล้องกับ Prasertkitsiri (2017) ได้อธิบายไว้ว่าระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีได้ให้อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน เก็บรวบรวมพยานหลักฐานและการตรวจสถานที่เกิดเหตุแก่พนักงานสอบสวน

2. กระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 โดยรวมจำแนกตามปัจจัย อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เป็น พนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ พบว่าปัจจัยดังกล่าวนี้ ไม่ส่งผลกระทบต่อระดับปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญ

3. จำแนกตามปัจจัยด้านสังกัดสถานีตำรวจ พบว่า ส่งผลกระทบต่อระดับปฏิบัติงาน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการรับแจ้งเหตุ จากการวิเคราะห์ผลทางสถิติสามารถสรุปได้ว่า กรณีสถานีตำรวจแต่ละสถานีมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยพบทั้งระดับปฏิบัติงานที่มากกว่าหรือน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญนั้น เป็นผลเนื่องจากสถานีตำรวจแต่ละที่มีข้อกำหนดในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน อีกทั้งจำนวนพนักงานสอบสวนและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางก็ไม่เท่ากันในแต่ละสถานี

3.2 ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ จากการวิเคราะห์ผลทางสถิติที่มีระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ในทิศทางมากกว่าหรือน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละสถานีนั้น เป็นผลจากการมุ่งเน้นการทำงานเชิงวิเคราะห์ โดยพนักงานสอบสวนต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ด้านวิชาการและความเชี่ยวชาญเฉพาะที่ต้องทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ซึ่งสถานีตำรวจแต่ละสถานีมีพนักงานสอบสวนที่มีองค์ความรู้ด้านวิชาการและความเชี่ยวชาญจากการศึกษาองค์ความรู้เพิ่มเติมและประสบการณ์ในการทำคดีที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ พบว่าพนักงานสอบสวนบางกลุ่มยังขาดความรู้และความเข้าใจเชิงลึกในกระบวนการทำงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

3.3 ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ผลทางสถิติที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญนั้น แสดงให้เห็นว่า สถานีตำรวจแต่ละท้องที่มีปัญหาในด้านอุปกรณ์ที่ไม่ครบถ้วนและไม่เพียงพอในการตรวจเก็บวัตถุพยาน ขาดบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับลักษณะและชนิดของวัตถุพยาน อีกทั้งพื้นที่ในการเก็บวัตถุพยานเพื่อรอนำส่งห้องปฏิบัติการนั้นยังไม่เพียงพอ

3.4 ด้านการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐาน ผลทางสถิติที่แสดงว่าสถานีตำรวจแต่ละสถานี มีการปฏิบัติงานด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า เป็นผลมาจากพื้นฐาน และแนวทางในการปฏิบัติงานการสืบสวนสอบสวนที่แตกต่างกันในแต่ละท้องที่ พนักงานสอบสวนต้อง ตัดสินใจด้วยตนเองจากการประเมินและวางแผนตามสภาพความเป็นจริง ส่งผลให้การดำเนินงาน ในสภาพของสถานที่เกิดเหตุแต่ละที่แตกต่างกันเช่นกัน

3.5 ด้านการทำสำนวน จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติแสดงให้เห็นว่า สถานีตำรวจแต่ละที่ มีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจากเหตุคดีแต่ละสถานี เนื่องจากความรุนแรงและ จำนวนคดีในแต่ละท้องที่แตกต่างกัน ทำให้ประสบการณ์ในการทำสำนวนการสอบสวน การตั้งประเด็น คำถาม หรือการรวบรวมเอกสารประกอบอาจไม่ครบถ้วนและแตกต่างกันได้

4. เมื่อพิจารณาปัจจัยการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ในคดีทำร้ายร่างกาย พบว่า ส่งผลต่อระดับปฏิบัติงานด้านการทำสำนวนอย่างมีนัยสำคัญ เป็นไปได้ว่า สถานีตำรวจแต่ละสถานีที่มีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันเนื่องจากการที่พนักงานสอบสวนได้รับการอบรม มีความเข้าใจในกระบวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานในการทำสำนวนมากขึ้นจากทฤษฎี และมีประสบการณ์ จากการถ่ายทอดโดยวิทยากรที่เป็นมืออาชีพ สอดคล้องกับ Uamfung (2013) ได้อธิบายไว้ในงานวิจัย เรื่อง ความรู้พื้นฐานของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมวัตถุพยาน จากกรณีศึกษา กองบังคับการตำรวจ นครบาล 7 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา สถานภาพปัจจุบัน ยศ และตำแหน่ง ส่งผลต่อระดับความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวม พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ รวมถึงพนักงานสอบสวนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการเก็บ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จะมีความรู้และความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างจากพนักงานสอบสวนที่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเก็บพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรขยายอัตรากำลัง เพิ่มจำนวนของพนักงานสอบสวนและ ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ให้เหมาะสมกับจำนวนคดีของแต่ละพื้นที่

1.2 ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการในสถานีตำรวจแต่ละท้องที่ เพื่อช่วยในการสืบสวน สอบสวนนอกสถานที่ หรือมีค่าล่วงเวลา โดยพิจารณาจากปริมาณงานและความหนาแน่นของจำนวนประชากรในท้องที่

1.3 จัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติ หน้าที่

1.4 ควรให้พนักงานสอบสวนได้รับการฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของตัวบุคคลให้มีความรู้ความสามารถด้านการสอบสวน การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย ตลอดจนข้อกฎหมายใหม่อยู่เสมอ (เช่น ให้มีการอบรมอย่างน้อยปีละครั้ง) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสายงานวิชาชีพด้านสอบสวน

1.5 ควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายเพิ่มเติม เช่น เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง อาสาสมัคร ประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์ อัยการ เป็นต้น รวมถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อสามารถนำมาศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้าย

2.2 ศึกษานโยบาย กฎหมาย กฎระเบียบในด้านต่าง ๆ รวมถึงให้ความสำคัญต่องานบริหารบุคคลที่มีผลต่อการทำงานในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทำร้ายร่างกาย

2.3 ศึกษาคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยมีสหวิชาชีพเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการสอบสวน

เอกสารอ้างอิง

- Best, J. W., and James, V. K. (1986). **Research in Education**. 5th Edition. New Jersey: PrenticeHall Inc.
- Central information Technology Center. (2019). **Criminal Statistics of Important Criminal Cases of The Metropolitan Police Headquarters**. Retrieved November 1, 2019. from <http://pitc.police.go.th/2014>. (In Thai).
- Prasertkitsiri, P. (2017). Legal Limitation Concerning Crime Scene Investigation. **Journal of Payap University**, 27(1), 103-115. (In Thai).
- Sikaki, P. (2018). Problems and Obstacles on the Power of Discretion and Power of Authority of the inquiry officers. **Journal of Collective Evidence Humanites and Social Science Surin Rajabhat University**, 20(1), 181-191. (In Thai).
- Uamfung, W. (2013). **Knowledge and Opinions of Inquiry Officer About Collects Forensic Evidence in Metropolitan Police Division 7**. Master of Science Thesis. Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Vivatvanich, C. (2007). **Principle and Theory of Inquiry**. Bangkok: Pimaksorn. (In Thai).

Yiampisan, M., and Srivanit, M. (2010). Using the Kernel Density Estimation Surface for Criminal Pattern: A Case Study in Phranakhon District, Bangkok. **Journal of Architectural/ Planning Research and Studies**, 7(1), 87-102. (In Thai).

ผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

นางสาวชิตชนก โสภะบุญ

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต

เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

Jom_alcohol@hotmail.com

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

ดร.สาริส ปิ่นคำ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต

เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

Sarisa.pi@ssru.ac.th

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก วรวัช วิชชวาณิชย์

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

เลขที่ 90 หมู่ 7 ตำบลสามพราน

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110

woratouch_w@yahoo.com